

Tiedekunta/Osasto – Fakultet/Sektion Humanistinen tiedekunta		Laitos – Institution Historian laitos	
Tekijä – Författare Jarmo Juhani Ailio			
Työn nimi – Arbetets titel Kesken jäänyt vallankumous. Sosiaalinen mobilisaatio Helsingissä vuoden 1905 suurlakosta Viaporin kapinaan 1906			
Oppiaine – Läroämne Suomen ja skandinavian historia			
Työn laji – Arbetets art Pro gradu		Aika – Datum Helmikuu 1999	
		Sivumäärä – Sidoantal 104	
Tiivistelmä – Referat <p>Tutkielmassani käsittelen vuoden 1905 suurlakon ja Viaporin kapinan välistä aikaa vallankumouksellisena prosessina Helsingissä. Miten vallankumouksellisuus ilmeni suurlakon aikana ja sen jälkeen Helsingissä? Miten tavalliset työläiset reagoivat tapahtumiin?</p> <p>Metodisina apuvälineinä minulla on ensinnäkin Charles Tillyn määritelmä vallankumoukselliselle tapahtumalle. Keskeistä tälle määritelmälle on, että vallankumouksellista tapahtumaa pitää tutkia sen lähtökohdista käsin eikä lopputuloksen kautta. Vallankumouksellinen tilanne syntyy, kun olemassa oleva hallitus saa kilpailijan ja vastaavasti se on ohi, kun jompikumpi jää jäljelle. Toiseksi apunani ovat olleet sosiaalishistorialliset tutkimukset Venäjän vallankumouksesta, joissa aihetta käsitellään ruohonjuuritason näkökulmasta. Tällöin polttopisteessä ovat lakot ja niiden aikana esitetyt vaatimukset. Oleellista näistä tutkimuksissa on, ettei työläisiä nähdä tahdottomana massana, joka sokeasti tottelee poliittisten johtajien käskyjä. Työläisillä oli omia, lähinnä ammatillisia vaatimuksia, jotka ilmensivät toisaalta huolta jokapäiväisestä toimeentulosta ja toisaalta ne heijastivat demokraattisten vaatimusten ulottamista laajemmalle kuin pelkästään valtiolliselle tasolle eli myös työpaikoille.</p> <p>Suurlakon aikana Helsingin työläiset johtivat käytännössä kaupungin julkista elämää. Vallan keskuksena toimi kansallislakon keskuskomitea. Näkyvintä valtaa käytti kansalliskaarti. Kaarti toimi vahvana poliisivoimana koko lakon ajan. Se pyrki kontrolloimaan liikennettä ja kauppaa sekä sensuroimaan muiden tahojen tiedonvälitystä. Raittiusväellä oli myös oma kaartin osasto, jonka avulla kaupunkiin säädettiin kieltolaki sekä kiellettiin prostituutio. Keskeinen elementti lakon onnistumisen kannalta oli niinkään avustustoiminnan järjestäminen lakon vuoksi hätään joutuneille. Näin turvattiin, ettei lakkorintamassa sattuisi ennenaikaisia repeämiä.</p> <p>Suurlakon jälkeen työväestö aktivoitui ennennäkemättömällä tavalla. Lakkojen lukumäärä ja niihin osallistuneiden työläisten määrä moninkertaistui. SDP:n virallinen tavoite eli poliittinen kansalaisuus ei riittänyt työläisjoukoille, vaan lakoilla pyrittiin saamaan aikaiseksi demokraattinen yhteiskunta laajemminkin. Lyhytikäisiksi jääneet työehtosopimukset eivät tilannetta korjanneet. Demokratia saatiin poliittisella tsolla, mutta ruohonjuurinäkökulmasta uudistukset jäivät kesken ja tyytymättömyys säilyi. Tässä mielessä työväenliike ei integroitunut yhteiskuntaan.</p> <p>Suomessa vallankumouksellinen toivo asetettiin Venäjän vallankumoustopahtumien etenemiseen. Suomalaisen radikalismien päätepisteenä voi pitää epäonnistunutta Viaporin kapinaa, johon osallistui myös suomalaisia punakaartilaisia. Punakaartilaiset olivat suurelta osin nuoria, muualta Helsinkiin muuttaneita ja vähän järjestökokemusta omaavia henkilöitä. Nuoruus, juurettomuus ja liittyminen työväentyöväenpuolueeseen tai sen järjestöihin vasta perustamisvaiheen 1899-1903 jälkeen olivatkin leimallisia piirteitä radikaalien aineksien keskuudessa.</p> <p>Tutkielmassani osoitan, että ruohonjuuritason tutkimuksella voidaan kuvata vuosisadan alun työläisistä, heidän toiveistaan ja haluistaan täsmentää. Vuosien 1905 ja 1906 poliittisessa murroksessa oli myös ammatillisilla seikoilla tärkeä sija työväestön pyrkimyksissä. Ne osoittavat omalta osaltaan työläisten vallankumouksellisia ja radikaaleja vaatimuksia. Punakaartilaisradikalismi oli läheistä sukua tälle toiminnalle.</p>			
Avainsanat – Nyckelord Sosiaalishistoria, vallankumous, työväenliike, suurlakko 1905, Viaporin kapina.			
Säilytyspaikka – Förvaringställe Historian laitos			
Muita tietoja			

